

MINISTERSTWO
PRAW WOJSKOWYCH
w Warszawie.

1.

192

Wyłącznie
dla
registratury!

T.

Liczb..... dn..... /

Poprzednie akta
w tej samej sprawie.

Liczb.....

Liczb.....

Liczb.....

Akta pomocnicze
(podobne lub identyczne)

Liczb.....

Liczb.....

Liczb.....

Pisane Telegram:

Przedmiot:

Referent

Kier. Refer.

Szef Wydz.

Szef Oddz.

Depart. }

Zezwalam:

Szef Szt. Gen.

" Admin.

" Wojsk. Kontr. Gen.

Zezwalam:

Minister

Tem samem załatwiono akt Licz.

Przedmiot: 2. leu. Rorwardowski —
Przedmiot do zaopinowania współpracy podpis do:

Po zaopinowaniu współpracy, podpisie przesłać do:

Rozmowa prowadzona przez
Wojciecha Nalew. z Równego, gdzie
przebywał 28 i 29 października
1920. Obaj byli wówczas w roli
jednego z taterników gen. St. Haller-

5

Stachiew

Marcinko Piłsudski

pana geo. po zbadaniu tutaj sytuacji
 przyszedłem do przekonania że najprostsza droga
 byłoby z naszej strony oparcie się na fakcie że bolszewicy
 zaczeli cofać swoje wojska - zgodnie z rozejmem dopiero 28.
 wiec zatem w dziesięć dni po umówionym terminie, biorąc to
 jako punkt wyjścia można stwierdzić że nasze wojska
 - wobec tego nieprzygotowywały się sowniez do żadnych wsiecznych
 zbyt co najmniej ten termin
 ruchów. I zarządzając dziesięciodniowy był też naszym wojskom udzielony XXXXXXXX
 tem bardziej jest to konieczne ze istnienia choroby epidemicznej
 których rozwozic i rozciągać po kraju nie sposob w tym duchu
 potece wysłać z 6. tej armii oświadczenie do berdyczowa
 i z tem poszle majora bochenka który mi się wydaje
 najodpowiedlniejszym do podobnych perturbacji trzeba tylko aby
 pan odpowiednia depesza nadal do pułk. rybaka który ta sam
 kwestię musi podnieść w minsku siedząc z dotychczasowych rozmów
 nie będzie tam zadnej poważnej przeszkody. formalnie zas
 i mamy najupubliczniajszą rację po swojej stronie dla ułatwienia
 rowmow zarówno w berdyczowie jak i minsku nie należałoby —
 komplikować sprawy onnym permikina na tym terenie.
 wobec tego dzisiaj wydatem wszystkie polecenia aby go
 przesunąć na południe od kolejki wołoczyńska - ploskipow.
 ate ułatwicby te sprawę mógł w bardzo wielkim stopniu tenekat
 nisset gdyby zadepeszował do swoich francuzów będących
 przy permikinie. ze ten właśnie kierunek jest dla nich
 najbardziej bezpieczny najbardziej porządkany. wiec zechce
 się pan jenerel zobaczyć się z nissetem zbyt od niego podobna
 depesze wydusić. argumenty po temu były następujące.
 nie jest on wcale jeszcze gotowy ani materiałnie ani moralnie
 do wystąpienia nie przekrywa wiec w ten sposób w zadnej mierze
 lewego skrzydła ukraińcom natomiast będąc postawiony za nimi
 miałby odpowiedni czas do obrony przed przewrotą przy staroconstantynowie
 bez żadnej korzyści dla nikogo zrobiłby tylko same kłopoty
 przy dalszych gawędach rozejmowych sa to zdaniem moim argumenty
 wystarczające dla nisseta. ażeby go zmusić dla dania
 porządkowej dla mnie depeszy natomiast ja osobistie siedzę
 że w ten sposób nie tylko unikamy kłopotu przy dalszych gawędach
 z bolszewikami ale zmusimy permikina i petlure do kooperacji
 z sobą do tadi jeszcze nie jest osiągnięte drugim punktem
 moga być przewrotu stan utylizacji kraju moich stan? 6
 mogliby być brak wyczerpania wyraznej granicznej linii na kraju

WCJSKA nasze cofnac sie by powinny nie przewidziany
sobie dokladnie ate w preliminarzach pokojowych zadanie si
nikt nakazujacy obu stronom natychmiast po wymianie ratyfikacyjnej
przystapic do wylatowania na terenie tych czesci granicy
ktore w preliminarzach zostaly ustanowione nadzwyczaj
ogolnokowo moza by tymczasowa zajac komisye ta wlasnie
praca bardzo zreszta porzadana gdyz istecnie bez dokladnego
okreslenia granicy bedziemy mieli stale spory i stale starcia
na miejscu , niewielkie bowiem taka ogolnokowa linja
przeciw poszczegolne gospodarstwa i moze uniemozliwic prace
rolna w calym mnoствwie wiosek . juz jeden al haller
opowiadal mi ze naprawiekad w odcinku granicznym po rzecze willi
na zachod od ostroga raz po raz bedziemy mieli takie zjawiska
ze staw nalezy do nas a mlyn na stawie bedzie po tamtei
stronie granicy , moze pan sobie ~~wybierz biezki dziesiatka~~
wyobrazic ile z tego bedzie spraw a coz dopiero gdy chaty
bedzie po naszej stronie a ziemia nalezaca do tej chaty po
drugiej stronie granicy , przypuszczam ze to zajecie ktore
propozycje urozycz datoby nam minimalnie miesiac wypranei .
W kazdym razie wyszle stan boczenka , pan zas zechce
zadepeszowac do rybaka aby ten wszystkie pomysly boczenka
popieral w slownej komisji , natomiast trzeba jeszcze
przyslac tutaj tekst samych preliminarzy pokojowych ktorych
blak w 6. tej armii , oraz trzeba wyslac z glownej kwatery
depesze o wyslaniu do berdyckowa boczenka i wyslac rowniez
pełnomocnictwa dla niego , chocia z ostatnie moze nie
byc potrzebne , bo przypominalem sobie ze 6. armia i tak ma
prawo to uczynic co znaczy wymienic oficerow lacznikowych .
to jest wszystko , ~~1-11 + Sejnowskiego~~ rozkaz panie komendancie
zawiadomie zaraz rybaka i uwazam ze argumenta podniesionego
wystarcza najZNIEJENIE , musze zameldowac ze situacja
kolejowa jest co raz ciezsza i dlatego ustalismy po długim
debacie ze na czas transportow ziemniakw oraz wyrównania
zywnosci armie moza dysponowac jedynie jednym do dwóch
pociagow dziennie , ktore wyzyskamy dla odtransportowania
przedewszystkiem ochotnikw a potem zaraz pewnej ilosci urlopnik
oraz co najbardziej pilne potrzeby dywizji na frontie
beda mozy byc zaspokojone . general konarzewski
byl dzis umnie i gwarantował ze o ile urlopy zaczna

D. 81. - 11.

byc udzielane to dywizje na froncie beda zadowolone
szczegolnie jezeli obdzialenie krzyzami walczoscia bentzie
muglo teras szybko byc przeprowadzone i' urlopowani zolnierze
w czasy jazdy do domu odpowiednio zaopatrzeni

ulozylismy ze czerwony i bialy krzyz poczynia odpowiednie
staraania aby otworzyc punkty zwisczlowe i herbaciane na
glownych wslach kolejowych a zolnierzy urlopowac sze bentzie
na 4 tygodnie z pozkazem stawienia sze potem komendzie

uzupełnien anie wracaniam do dywizji ktore miare moznosci
kolejowych na zachod przesuwac bedziemy

general zielinski prosil jednak specjalnie aby 16 dww p

obecnie nie wrocila na pomorze lecz tylko mala ilosc
urlopowanych byla tam skierowana a poradza jakas

dywizja inna nie wielkopolska moza przyjsc do jego

dyspozycji prosze o pozwolenie aby w mysl staran
francuzo na francuzskich skierowac w odpowiedniej chwili

16 do nad granice gornego slaska a tylko dywizje
wielkopolskie z czasem przeniesc w poznanskie

caly ten ruch nie bedzie mozliwym przed koncem listopada
a najbliizszym czasie tylko urlopowac a nie

demobilizowac mozemy chyba ze minister skarbu

zdola zakupic corychlej trzysca lokomotyw ktorych

koniecznie potrzebujemy aby opuamt potrydat

potrzebujemy aby opanowac caly ruch demobilizacyjny
bedziemy jutro razem z gen sosnkowskim stawiati na

radzie ministrow jak najefekcyjniej te zadania aby 300

lokomotyw zakupic natychmiast w niemczech za gotowke

i zapewnic 100.000 wagonow w wozach na zime

zagranica bez tego nie mozemy liczyć
na przeprowadzenie zadnych planow demobilizacyjnych

ani na zapewnienie wyzwienia armii i centrow fabrycznych
mysle ze po wzorajszej mowie pana grabskiego

wszelkie iluzje co do jego dalszej finansowej polityki

ogolnie upasc musialy gdyz jaen zagranica (e
teraz mniej niz kiedykolwiek kredytu i zaufania

udzielic nie bentzie moza caly program przetransportowania
dywizji naszych na zachod przynotujemy z gen sosnkowskim

i przedlozymy panu komendantowi po powrocie lecz
przekonany jestem ze wydatne urlopowanie oraz

obdzielenie krzyzami walczoscia przy odpowiednim
zandoatrzeniu ktore wlasnye teras forsujemy bez wzledow
utrzyma odpowiedniego ducha i pozwoli przetrwac
krzyzny pod wzledem transportow listopad ktorym
wszystkie srodki komunikacyjne minister kolei dla
przewiezienia ziemniakow i dla rozdziału żywnosci bedzie
musial wyzyskac —

Marszałek Piłsudski

wiec po powrocie o tem pomowimy a teraz lipce ze
pan nie zapcmi rozmowic sie z ien nissiem i zechce
zadepzsowac odpowiednio do rybaka wroce w niedzieli
idobrej nocy i generalowit + +

Gen. Romualdowski

rozkas panie komendancie saras iutro rozmowka se z nisslem
a rybaka zwiadomile tezze nocy +

Gen. W. aa d. 920

— RP

*Rozkaz Marszałka Piłsudskiego
Kiego z gen. Romualdowskim*

3984

ПЕРЕВОДНАЯ ТЕЛЕГРАММА 191 Г.

Dowództwo 2 Armii

ПРИЕМЪ ТЕЛЕГРАММЫ		Oddział III.	ПЕРЕДАЧА ТЕЛЕГРАММЫ
го..... ч.....	м. пополу.....	д. 20 dn. /III. № 3984 Za 433	го..... ч..... м. пополу.....
отъ	№ 68	№	въ ..... пров. № .....
(№ провода.....)			Передалъ .....
Разрядъ	Число словъ.	Время подачи.	Служебные отмѣтки.

dow fr podnwschod' 1877 24/7 17 25 = dow 2.- armii =
 meldunek sytuacyjny poranny nr 20 z dnia 24/7 1920 r.

1./ sytuacja na połnocu :- 1./ rzms 4.- armia puerprzyjacielska dosięgła linii rz niemen :- 2./ rzms 15.- ta armia dosięgła linii rz szczary i kieruje sze na wolkowysk stop .:- 3./ rzms 3.- armia kieruje sze s rz szczary również na wolkowysk stop .:-
 4./ rzms 16.- ta armia :- siedawszy rejon stonina kieruje swą pochod na brzesc - litewski stop 5./ grupa mozyrska :- posuwa sze f ogólnym kierunku na brzesc litewski stop odcinek rzms 12.- ed armii 17/25.- dyw piech :- brak nowych danych stop
 2/58.- dyw piech :- 172.- brygks w sklatzie 514.- i 516.- pp operuje f rejonie kuchockaja wola ./ na zach brzegu styr

173.- bryg wzmacniona została 515.- pp . / 172.- bryg . /
który przybył s rejonu staweczna . / r w . / 3. / 7.- dyw piech
- bez wiadomych zmian stop 4. / grupa gólikowa : - brak wiadomości
stop 5. / 44.- dyw piech : - sztab dywizji przeniósł sze s
garaiówkii do sofijowki stop potwierdza sze wiadomość
o rozszerzeniu odcinka 64.- dyw piech na pld do toru kol 132.-
bryg uzyta została s rezerwy na odcinek kutikowicze - kolki . /
wyłączone . / 130- bryg piech służyła odcinek od kolek . /
wyłączone . / do wiszenki stop 131.- bryg . przesunęto sze na
pldn i służyła odcinek od wiszenki do toru kol
. / podstawa rozkaz oper 212.- p i zeznania jencow . / stop
dywizja ta nie posiada obecnie rezerw stop na dż 25/7.- naznaczone
zostało zebrane komunistów f myejscu postoju sztabu dywizji
. / r w . / stop 6/ dotąd brak potwierdzenia o przybyciu 22.- dyw
do rejonu kolki stop 7/24.- dyw piech przeszła rzekomo pod
rozkazy 1.- ed armii konnej odcinek 1.- ed arm konnej 1. / 24.-
dyw piech : - dnia 22/7.- przerzucona została do rejonu na
pldn od toru kol rozyszcze - kiewcy stop tego dnia otrzymała M

II

rozkaz przestąpić do sforsowania rz Styru i sajecia linii rz
siernia od kol rokiny do torczyna i stad na pldn wsch linie
adamówka - gorodok - korszew - czaruków ugrynow ;

podstawa przedety rozkaz oper 212 p . / 71:- bryg sforsowac
miała odcinek styru od sierchowa na pldn od lucka przy fspottziale
poc panc na linii kol rokyszce - kiwercy i 9- bat ktora
wyjśc miała do lucka stop czołowka art pozostaje we wsi patcza .

2./6.- dyw jazdy skierowana została prawdopodobnye s rejonu
ostrozca f kierunku na pldn zach stop . 3./4.- 14 i 11/-
dyw piech usytuują przedrzec sye wzdlz nn wzdluz toru kol dubno
radziwillow stop . 4./9.- dyw jazdy f rejonye kozienica stop

5./0- 45.- dyw piech brak wiadomosci przypuszczalnye pozostaje
jeszcze f rejonye dubna stop odcinek czms 14.- ej armii 1./8/-
dyw czerwonych kozakow wzmochniona została rzekomo nowoprzybyta
bryg jazdy stop 8- dyw/prowadzi akcje f kierunku voloczysk stop

2.1 wiadomosc podana o obecnosci 81:- dyw piech f rejonye
voloczysk opiera sye na zeznaniu jednego jeca nyc budzacego

zaufanie stop do 81.- dyw piech przybyło rzekomo uzupełnienie
f syle 250- bagnetow ./ 104.- komp marsz s charkowa

./ 3./60- dyw piech otrzymała uzupełnienie f syle 250- bagne-
tow s aleksandrii ogólnie 1./ nastroj w otdziałach rzms
12.-ej armii przygotowujący otdziały 7.-ej dyw piech zmuszane
są do akcji terorem stop 2./ na szosie zyтомирz - zwiahel
znajdowac się miały dnia 21./7/- liczne kolumny automobili
pancernych i ciężarowych stop 3./ na linii kol - rowno
rozyszczce operują trzy poc panc pozostawione przez flasne wojska
stop := kuterzeba m p pplk szt gen i szef sztabu dow fr pld -
wsch otdział rzms 2.- nr 642./ rzms 2./ 20- r .+

lepszy W/AN